

اساسی ترین حقوق بیماران دادن رضایت آگاهانه به قبول یک روش معالجه می باشد که این وظیفه بر عهده مستقیم پزشک معالج بوده و قابل انتقال به دیگری نیست.

ثبت کتبی این رضایت معمولاً در پذیرش بیمارستانها هنگام مراجعه بیمار انجام می شود اما فرمهای مختلفی از رضایتنامه ها هستند که بنا به نیاز بیمارستان و سیاستهای داخلی در سایر بخشهای بیمارستان تنظیم می شود

چهار رضایت پشت برگه پذیرش و خلاصه ترخیص، فرم رضایت آگاهانه، رضایت ترخیص با میل شخصی، اجازه استفاده از اطلاعات پرونده، رضایت واگذاری اطلاعات و ... از اقسام این رضایتنامه ها می باشند.

صرف نظر از مکان اخذ رضایتنامه، مقررات اخذ رضایت در همه بخشها یکسان است که در این پمفلت به صورت اجمالی به آن می پردازیم.

• چه کسانی می توانند رضایت بدهند؟

- تمامی رضایت نامه ها باید دارای امضا یا اثر انگشت شخص بیمار باشد

- در صورتیکه بیمار به سن قانونی نرسیده باشد، مست و یا دچار اختلالات ذهنی و روانی باشد رضایت نامه ها باید توسط ولی و یا سرپرست قانونی وی تکمیل گردد.

۱. سن قانونی در اکثر کتب اخلاق پزشکی ۱۸ سال در نظر گرفته شده است

۲. منظور از ولی بیمار به ترتیب پدر، جد پدری و حاکم شرع می باشد

۳. وظیفه تشخیص اینکه بیمار دارای اختلال ذهنی و روانی است بر عهده پزشک می باشد

- مادر بیمار فقط در صورتی که حضانت نامه (قیم نامه قانونی) از دادگاه داشته باشد می تواند رضایت دهد

- در بیماران خانم و متاهل، چنانچه عمل جراحی زیبایی و یا مربوط به دستگاه تناسلی باشد رضایت عمل باید از پدر و همسر بیمار و برای سایر اعمال جراحی از پدر رضایت اخذ می گردد ولی بهتر است از شوهر بیمار نیز رضایت حاصل شود

- بیماران روانی در صورتی که قادر به درک ماهیت روش درمانی باشند، رضایت نامه از خود آنان گرفته می شود و در صورت عدم درک و قدرت تصمیم گیری طبق بند ۲ ماده ۵۹ از ولی و سرپرستشان رضایت گرفته شود.

- در موارد کهولت سن یا افراد شدیداً عقب مانده ذهنی که از دادن رضایت امتناع می ورزند، اگر با امتناع شخص از درمان امکان آسیب شدید برای بیمار وجود دارد و رضایت بدون دلیل معقول، داده نمی شود، پس از تایید بیماری ذهنی فرد، بر اساس قانون محلی می توان تقاضایی به دادگاه که قیومیت تثبیت شده دارد، فرستاد و شخص را درمان کرد.

در موارد دیگر قوانین مداخله اورژانس می تواند کمک کننده باشد

و اما محاکم، قیم آزادی افراد هستند و دادگاه تنها در موارد مقتضی مداخله نموده و پس از امتناع شخص از درمان، او را مجبور به پذیرش درمان می کند.

- بیمار عاقل و بالغ می باشد اما ترس ناشی از بیان خطرات احتمالی اعمال درمانی ممکن است حال وی را وخیم و یا با وجود خطر جانی از مبادرت به درمان به کلی منصرف نماید در موارد فوق و مشابه آن از ولی بیمار می توان اخذ برائت کرد و اگر دسترسی به ولی بیمار میسر نباشد حاکم شرع یا دادستان مشروع بجای وی تصمیم می گیرد.

- در موارد اورژانسی افرادی که نیاز به اخذ رضایت قیم یا ولی می باشد و احتمال بخطر افتادن جان بیمار و عدم دسترسی به ولی بیمار وجود دارد اخذ رضایت الزامی نیست و خود پزشک و پرسنل تصمیم می گیرند.

نکاتی درباره استانداردهای رضایت:

- امضاء رضایتنامه شامل نام و نام خانوادگی، نام پدر، کد ملی و ذکر تاریخ و ساعت است و ارجح تر اثر انگشت از انگشت سبابه دست است. بهتر است موضوع نوع بیماری و یا نوع اقدام که قرار است انجام شود، بطور خلاصه ذکر شود

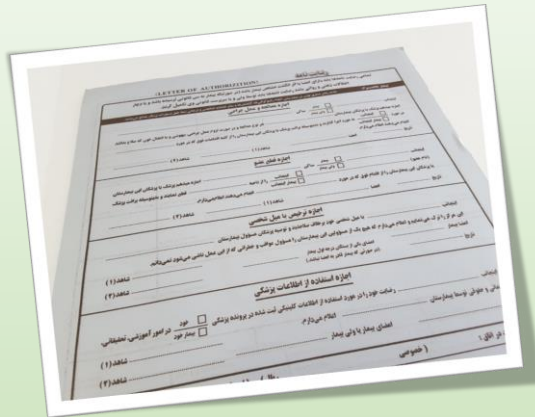
- بیمار یا اولیاء باید در جریان کامل بیماری، نوع جراحی و بیهوشی، عواقب و عوارض آن قرار گیرند، بنابراین در صورت عدم آشنایی بیمار با زبان رسمی کشور، باید برای او مترجم گرفت و پس از تفهیم بطور کامل ضمن درج این مسأله در رضایتنامه علاوه بر امضای بیمار، نام و امضای مترجم نیز درج شود

بیمارستان قمربنی هاشم (ع) جوبین

آشنایی با

جنبه های قانونی اخذ رضایت

تهیه کننده:

ابراهیم آذری

مسئول واحد مدیریت اطلاعات سلامت

خرداد ۹۶

- در رضایت با میل شخصی این ۵ محله باید طی شود:

- ۱- بیمار صلاحیت تصمیم گیری داشته باشد .
- ۲- پزشک بیمار را معاینه کند.
- ۳- توسط پزشک و کادر درمانی شرحی از بیماری و خطرات احتمالی آن جهت بیمار و همراهی وی توضیح داده شود.
- ۴- فرم رضایت با میل شخصی برای بیمار و همراهیان و پرسنل خوانده شود و امضاء شود
- ۵- دستورات بعد از ترخیص به بیمار داده شود و در پرونده ثبت گردد.

• تفاوت رضایت و برائت:

رضایت نامه به کسب اجازه کادر درمان و پزشک قبل از درمان یا عمل جراحی اشاره می کند ولی در برائت نامه اگر بیمار در طی درمان دچار عوارض یا نقص عضوی گردد در صورتی که پزشک بر اساس موازین علمی و فنی عمل کرده باشد پزشک مقصر نیست

• موارد اورژانس پزشکی:

مسمومیتها - سوختگیها - زایمانها - صدمات ناشی از حوادث و سوانح وسایل نقلیه - سکته مغزی و قلبی - اغما - اختلالات تنفسی شدید و خفگیها - تشنجات - بیماریهای عفونی خطرناک مانند مننژیتها - بیماریهای نوزادانی که نیاز به تعویض خون دارند - سایر موارد فوریتهای پزشکی که باید بیماران را سریعاً مورد درمان قرار داد و چنانچه اقدام فوری به عمل نیاید ، باعث خطرات جانی یا نقص عضو و یا عوارض صعب العلاج و یا غیر قابل درمان خواهد شد

- اشخاصی که داروهای آرام بخش مصرف کرده باشند و رضایت می دهند ممکن است بعداً ادعا کنند که در هنگام دادن رضایت صلاحیت نداشته اند برای جلوگیری از بروز مشکل بهتر است قبل از قبول رضایت بیمار از درک بیمار در مورد ماهیت و عوارض درمان یقین حاصل کرده و تمام آنها را ثبت نمایید.

- رضایت نامه ها قصور پزشکی را شامل نمی شود و در نتیجه نمی توانند حق شکایت توسط بیمار از پزشک را سلب نمی کند.

- گاهی پس از اقدامات اولیه و اورژانس به این نتیجه می رسیم، که جراحی فوری یا قطع عضو صدمه دیده لازم می آید و اولیاء مصدوم در بالین او حضور ندارند و یا رضایت به جراحی یا قطع عضو نمی دهند، در این مورد باید فوراً مراتب را به اطلاع ریاست دادسرا رساند تا با اعزام پزشکان قانونی برای معاینه مصدوم گواهی رسمی که متضمن مصلحت بیمار باشد صادر نمایند.

- در مواقع بسیار فوری کمیسیونی مرکب از سه تن طبیب حاضر در بیمارستان آنها تشکیل شود، آنها هر چه رأی دهند باید اجرا گردد و سپس مراتب به اطلاع مقامات قانونی برسد.

- در مواردی که فقط یک طبیب در درمانگاه یا بیمارستان وجود دارد، می توان با بررسی جوانب امر و احتیاط لازم نظر خود را در جلسه ای ثبت نموده از کادر فنی همکار خود، مانند پرستاران و پزشکان یا ماماها بعنوان شاهد امضاء بگیرد، به شرط آن که بیمار در وضعی باشد که نتوان او را به مرکز مجهزتری فرستاد.